

Književne novosti

Jos. Regali: Relievi. Tiskal in založil Dragotin Hribar v Ljubljani. O tej knjigi nadarjenega pisatelja in odličnega sotrudnika „Zvonovega“ izpregovorimo še natančneje. Za sedaj jo priporočamo toplo v nakupovanje. Dobiva se po 2 K pri založniku D. Hribarju v Ljubljani.

Slava Prešernu! Ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani sestavil E. Gangl. V Ljubljani. Tiskala in založila „Narodna tiskarna“ v Ljubljani 1905.

Te knjižice, katere namen je, seznaniti najširše kroge z življenjem in poezijami našega največjega pesnika, se je razpečalo že toliko, da se je priredila druga pomnožena izdaja, vendar pa po našem mnenju še vse premalo. Prešernova slava bi morala prodreti v najskrivnejše kote naše slovenske domovine, zato naj bi si štel vsak izobraženec v dolžnost, razširjati omenjeno knjižico med preprostim narodom, zlasti pa med mladino.

Knjižica se naroča pri „Društvu slovenskih književnikov in časnikarjev“ po 60 h izvod.

Simonidovi jambi „o ženskah“. Spisal dr. Karel Verstovšek. Ponatis iz letnega poročila c. kr. drž. gimnazije v Mariboru za leto 1905.

Ta razprava je monografija o zanimivi grški literarni ostalini iz dokaj stare dobe: iz VII. stoletja pred Kr. — Najprej beležimo z zadovoljstvom, da je ta spis sploh izšel v slovenskem jeziku; saj je vprav filoloških raziskav silo malo slovenskih. Kdo bi jih tudi hotel založiti in natisniti? Pa vendar bi bilo treba polagoma obdelovati tudi to polje z domačim orodjem, seveda na vesten znanstven način; kot tak prispevek nam je ta razprava načeloma dobro došla.

Njen predmet je zanimiv tudi sam ob sebi, skoraj pikanten; sodil bi v vsak leposloven list, ko bi mu namesto znanstvenega aparata pripeli nekaj leposlovnega nakita. —

Pesnik Semonides — tako bi ga bil moral g. pisatelj imenovati na podlagi novejših razprav — ki je živel okoli leta 620. pred Kr., je pisal pikre satire v jambi (zato se imenujejo „jambi“) in izmed njih se je ohranil razmeroma dolg odlomek (118 verzov), ki je prava znamenitost v svetovnem slovstvu; na umetniški način namreč obdeluje snov, ki bi bila dober prispevek za kak „samčevski brevir“, kajti z eno majčkeno izjemo je jedro vseh onih stihov trditev, da je ženska največje zlo, kar jih je ustvaril bog, za moža večna na dloga. Na drastičen način se to dokazuje z ravnodušnim naukom, da so ženske nastale po vrsti iz — svinje, iz lisice, psa, iz prstene grude, iz morja, iz osla, iz podlasice (oz. mačke), iz konja in iz opice... ter da imajo zato po vrsti te-le lastnosti: nesnažnost, premetenost, nesramnost, prepirljivost, okornost in topost, sitnost in nestanovitnost, lenobo ter požrešnost in pohotnost, kradljivost, koketnost in našopirjenost, ostudnost. — Le ena vrsta žensk, zadnja izmed desetih, zasluži vso hvalo; te ženske izhajajo iz čebele.

Besedilo pesmi se seveda ne glasi tako robato kakor na kratko povedana vsebina. Prav zaslužno je, da je pisatelj oskrbel slovenski dober prevod v verzih.

Poglejmo n. pr., kako se opisuje deveta vrsta žená:

v VII. stoletju, ki bi n. pr. kar takole v sanjah verjel, da je njegova neumna žena kakorsibodi potomka — oslice; to so samo domislice, primere, na finejši način izraženo isto, kar povedo i dandanašnji toli priljubljene „psovke“ z različnimi živalimi. — Stvarjenje žen iz grude in iz morja pa ima najbrž bajeslovno podlago; zato je gosp. pisatelj prav storil, da je ta del označil kot vrinek.

S podrobno filološkega stališča razprave na tem mestu ne morem presojeti; toliko pa lahko povem, da je pisana premišljeno in z vestno uporabo pripomočkov. O načinu raziskavanja in o podrobnostih bi seveda imel pripomniti to in ono, bi umeval ta in oni verz drugače. — Odločitev bi se tuintam morda malo drugače glasila, ko bi gosp. pisatelj vzel za podlago novejši tekst; služila sta mu menda Bergkov in Buchholzov iz leta 1866., oz. 1864., a imamo že dokaj poznejše; tudi Sitzlerjeva razprava iz l. 1894. (Jahrb.) bi opozorila na to in ono. Pri citatih bi bilo treba dobro paziti, dokazujejo li kaj za ono dobo, za katero so odbrani, ter jih razvrstiti kronološko. Ni mi jasno, kako pride Lukrecij (st. 9.) do grškega besedila. — Zgledi za pasje lastnosti (st. 10.) niso prav izbrani, ker svedočijo le o vrlinah; eden primeren zgled bi našel gosp. pisatelj pri samem sebi (str. 9.) iz Hesioda. — Konjektura k 10. verzu doseže vsaj to, da se tekst bere brez velike prisiljenosti. — Ker je tiskarski škrat, kakor se pri takih razpravah vedno godi, hudo razsajal, ne govorim nič o jezikovni obliki.

Na vse to sem gosp. pisatelju hvaležen, da mi je dal pri Slovencih redko priliko, malce govoriti o stvareh, ki segajo nekaj preko vsakdanjih potreb in vsakdanje mizerije.

Dr. Jos. Tominšek.

Metodika zemljepisnega pouka na ljudski šoli, razkazana na svojem razvoju. Spisal Gabrijel Majcen. Cena 2 K, po pošti 2 K 20 h. Knjigo ocenimo pozneje.

Sienkiewicz: Potop. II. knjiga. „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1905.

Ta knjiga je izšla kot 150.–156. snopič Slovanske knjižnice. Prevod je prekrbel g. Podravski. Ves roman „Potop“ znaša v prevodu za naročnike „Slovanske knjižnice“ 4 K 80 h, kar je spričo velike obsežnosti tega dela gotovo malo. Uredništvo pripravlja za izdajo zdaj grofa Leva Tolstega znameniti roman „Ana Karenina“, a za tem najpopularnejše delo velikega Rusa, roman: „Vojna in mir“. — Slovansko knjižnico toplo priporočamo v naročevanje!

Stitni prilozhi. To je naslov zanimivi razpravi, ki jo je napisal v hrvaškem jeziku g. dr. Fr. Ilešič in ki je izšla kot ponatis iz 1. zvezka X. knjige „Zbornika za narodni život i običaje južnih Slavena“.

„**Materialien zur Lehre von der Rehabilitation**“ je naslov 408. strani obsegajoči knjigi, ki sta jo skupaj izdala naš rojak dr. Janko Polec in dr. Ernst Delaquis v Berlinu.

Ante Petrović: Studije in portreti. Zagreb 1905. Tisak in naklada Antuna Scholza. Ciena 3 K. O tej knjigi, v kateri nahajamo tudi esej o našem Simonu Gregorčiču, izpregovorimo kaj več pozneje.

Katalinić - Jeretov: S moje lire. (Pjesme 1884 — 1903). U Zagrebu. Izdala „Matica Hrvatska“ 1904. — V Volosko so ga prinesli h krstu in tam je Katalinića pobratila vila petja; zato sedaj z njegove strune zveni hvala Voloski, Opatiji, Reki, celi Istri, zato opeva morje in rojake-mornarje, zato kliče v boj zoper signorijo italijansko in leva beneškega, izpod katerega si je istrski Hrvat jedva rešil svojo narodnost.

Stoječ na radikalno-narodnem stališču, vpraša v Boki: „Kad će Uskrs svoj slaviti razdvojena tužna braća? Če se je s tem taknil srbsko-hrvatskih odnošajev,